

Ord från redaktionen

Ghosts in the Nursery – spøkelser i barnerommet

Temaet for dette nummer av Mellanrummet har sitt utspring i IBUPs jubileumskonferanse i Oslo i 2021. IBUP (Institutt for barne- og ungdomspsykoterapi) arrangerer utdannelser, seminarer og konferanser og er Mellanrummets eiere. Uttrykket *Ghosts in the Nursery* kan virke fremmed eller underlig for den som ikke har hørt det før, eller gi assosiasjoner til spøkelseshistorier og alle de fantaserte monstere og spøkelser som kan befolke den indre verden hos små barn – og en del eldre. Men bakgrunnen for konferansen og temaet var knyttet til vår faglige historie: Selma Fraiberg introduserte i 1975 metaforen *Ghosts in the Nursery* for å beskrive hvordan transgenerasjonelle traumer kan leve videre og repeteres i nye relasjonelle konstellasjoner.

Traumatiserende faktorer og den indre verden

Numret inleds med en velskriven, intressant og akademisk ambitiøs artikkel från Tyskland. Författarna Lena Schestad, Janina Mehner-Gentner og Korinna Fritzemeyer ger läsaren en initierad inblick i ett djupt angeläget och aktuellt ämne: hur

den psykiska, indre världen hänger samman med yttre traumatiserande faktorer. Ämnet är högst relevant mot bakgrund av det pågående kriget i Ukraina, en traumatiserande verklighet för de människor som tvingas förhålla sig till krigets terro. Vi i Skandinavien befinner oss geografiskt nära och kan föreställa oss något om detta, men kan inte fullt ut dela vad detta innebär. Därför är artiklar

som denna så angelägna och viktiga, som förvaltare av kunskap och som kan inge hopp. Artikeln integrerar Selma Fraibergs begrepp för att tänka kring hur patologiska försvar uppstår, hur trauman överförs mellan generationer och hur detta kan förstås och bemötas. I artikeln presenteras ett förebyggande behandlingsprogram, ”Strong together”, som föräldrar i migration med sina späda barn får tillgång till. Behandlingsprogrammet exemplifierar hur det är möjligt att arbeta med transgenerasjonell traumatisering som ett svårt problem i spädbarnets tidiga utveckling genom specialiserade insatser riktade till förälder-barn.

Når terapeuten utfordres i en vanskelig analyse av et barn

Redaksjonsmedlem Kjersti Brønne har hatt en samtale med psykoanalytiker Henrik Kamphus om en særdeles vanskelig analyse av et barn. Selve analysen er beskrevet i artikkelen ”*A dawning understanding of enactment and sado-masochistic interaction – a child analysis of a latency child*” av Henrik Kamphus, publisert i The Scandinavian Psychoanalytic Review, volum 43, 2020. Samtalen tar utgangspunkt i artikkelen, men er også en refleksjon over terapi av barn med spesielt vanskelig atferd, og der overføringer, motoverføringer og projeksjoner er sterkt til stede i terapirommet. Utfordringene for terapeuten belyses, og til slutt legges det også vekt på viktigheten av støtte fra kolleger og gjennom veiledning.

Fra pedagogisk praksis

Mellanrummet har gledet av å presentere Kari K. Holm modell for ledelse av psykoterapiseminarer (presentert på IBUPs lærerseminar i 2022). Modellen bygger på inspirasjon fra og kontakt med det britiske psykoanalytiske miljøet. Psykoanalytikere fra England har gjestet Norge i mange år og har inspirert den norske utformingen av utdanningen. Læreren er ikke en veileder, men en leder som har ansvar for at alle får dele sin forståelse av materialet som legges fram i form av teori belyst med kliniske fremleggelser. Det understrekes at materialet er en gave til gruppen som skal bidra til økt forståelse i klinisk praksis. Seminarlærere holder

seg i bakgrunnen til først den som har ansvar for presentasjonen og deretter resten av gruppen har delt sine tanker og opplevelser i forbindelse med fremleggelse av teori og klinikk.

Kari K. Holm har innført «klassens kvarter» i begynnelsen av hvert gruppemøte for å gi rom deling av reaksjoner og tanker fra forrige seminar.

Fra forskningsfeltet

I dette nummer presenteres nye funn fra det norske prosjektet *First Experimental Study of Transference Work in Teenagers (FEST-IT)* – en studie av deprimeret ungdom. De nyeste funn, er publisert i artikkelen *Parental Bonding and Relationships with Friends and Siblings in Adolescents with Depression*. Betydningen av kvaliteten av relasjoner til foreldrene og relasjoner til venner og søsken er analysert, og resultatene diskuteres detaljert i artikkelen.

Student- og examensoppsatser

Lækarstudenterna Susann Vandenbergh Berg, Mathilde Thorkildsen og Anna Grasdahl Lunde bidrar med en studentoppsats med titteln *Hvordan snakke med ungdom om kjaerlighetsrelasjoner* som knytter an til ungdoms svårigheter å oppdage og utvikle intima relasjoner under Covidpandemin. De presenterer i sin oppsats ett intervjuinstrument som er under utvärdering.

Sofia Rocksén og Ingrid Svedmark bidrar, gjennom sin psykoterapeutexamensoppsats, med en kartleggende litteraturstudie om klinisk tilpassing av interpersonell neurobiologi.

Marcus van der Poll belyser i sin psykologexamensoppsats avslut, separation og anknypning i psykoterapi. Spesielt fokus ligger på hvordan psykoterapeuter avslutter psykoterapier med klienter som har en otrygg anknypningsstil i nære relasjoner.

Oppsatsene er del i pågående utdanning, studentene har handledning på sitt lærosäte och oppsatsene genomgår inte peer review.

Anbefalt litteratur

Sissel Øritsland har anmeldt Kjersti Brønnes bok: *Den lille terapiboken*. Anmelderen har lengtet etter

denne boken om psykodynamisk psykoterapi i mange år. Hun fremhever at forfatteren skriver på en lekende, respektfull og raus måte. Det er godt i en tid hvor manualer og raske løsninger er dominerende. Boken inneholder gode beskrivelser av grunnleggende begreper innenfor den psykodynamiske tradisjonen. Forfatteren krediteres for å gjøre komplisert stoff forståelig og for å legge vekt på det «muliges kunst» og det som er godt nok. Boken anbefales både til ferske kollegaer og mere erfarne.

Vårt nye norske redaksjonsmedlem Håkon Kagnes har anmeldt Per Are Løkkes bok: *Ungdommens transformasjoner* som inneholder ni essay om ungdomstiden. Anmelderen setter stor pris på at essayformen som er kjent fra utenlandske kollegaer, har fått en god norsk representant for dette og får mange assosiasjoner til eget arbeid gjennom lesningen.

Per Are Løkke har lang erfaring i arbeid med ungdom. Han har en psykoanalytisk forståelse i bunnen, men kombinerer denne med egne erfaringer, historie, sosiologi, filosofi, kjønnsteori og litteratur. Han er opptatt av å lytte til ungdommen uten å bli for opptatt av hvordan en skal lytte. Sentrale temaer som behandles i boken, er «psykiatriseringen» av ungdommens problemer, hvordan disse forenkles og desymboliseres i forholdet til foreldrene, skolen og de kjønnsspesifikke temaer som oppstår ungdomstiden. Anmelderen blir inspirert og finner boka svært anvendelig i arbeid med ungdom.

Neste utgave av Mellanrummet

Tema: Familjehemsplacerade och adopterade barn.